

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lectio 8. tripartita. Ego baptizo in aqua, medius autem vestrum stetit, quem vos nescitis, qui post me venturus est, qui ante me factus est, cujus non sum dignus corrigiam calceamenti solvere. Prima ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

ipso? Tu quis es? An forte alterius es tu fortis, quam alij?

3. Tertio, Quid est Deus? Quid Homo? Deus aeternus est, sine principio & fine, ipse finis & principium omnium; ipse origo & fons aeternitatis, a quo Beati tam Angeli quam homines aeternitatis participationem quandam habent. Homo vero habet principium & finem, & in ipso principium & finis mox junguntur: vix ingressus in hujus mundi theatrum, mox egredi cogitur. Quasi siis egreditur, & conuertitur; & fugit velut umbra. Ideo merito potest de se dicere: Non sum; tum quia priusquam creatur, habuit aeternum non esse; tum quia ejus esse semper in fluxu est, & quadam fuga celeri; & mox de eo verum est, Qui fuit. Fugit infantia, fugit pueritia, fugit adolescentia, fugit iuventus, fugit senectus; & hodie non est, qui heri fuit. De mane usque ad vesperam finis me. Ergo nomen ejus, Qui fuit. Si sic experiantur etiam Reges. Quid dicis de te ipso? Tu quis es?

4. Quarto, Quid est Deus? Quid Homo? Deus est immutabilis, stabilis in se, & in omnibus constant: Apud quem non est transmutatio, nec vis celsitudinis obumbratio. Nec mutatur in natura, quia idem semper ipse est: nec in qualitate, quia inalterabilis est nec loco, quia immensus est; nec in voluntate aut operatione, quia semper sibi constat, idem volens, eodem modo operans. Homo vero mutabilitati omni subiectus est, omnis inconstantiae exemplar & imago; in omnibus quae in ipso sunt, aut circa ipsum. Vita ejus & aetas mobilitate mirabili volvitur perlustrata, annos, menses, dies, horas, ad metam properans. Animus ejus ut arundo mobilis ad omnem aetiam fluctat huc illuc. Varias cogitationum alterationes patitur, varias affectuum vires & alternationes. Modo serenus est mox turbidus; modo plauidt; mox plangit; modo amat quippiam, mox illud odit: modo probat aliquid & suadet, mox reprobat & disuadet. Corpus ejus ut mola versatilis inquieto motu rotatur. Diversa mutatione quasi in circuitu hanc molam trahunt Aestas & Hiems, Ver & Autumnus, & varias ei afficiunt qualitates. Unde modo vividum est & sanum, mox languidum & aegrum. Domus Intea est sensim collabescens. Si hoc nullus negare potest, aut ignorare, Quid dicis de te ipso. Tu quis es?

5. Quinto, Quid est Deus? Quid Homo? Deus sapientia est, veritas est, lux est, origo & fons omnis veritatis, omnis sapientiae & lucis; in quo nullum mendacium, nullus error, nulla ignorantia, nulla tenebra. Homo vero vanitas est, & mendacium, sic asserit Propheta: Verumtamen uniuersa vanitas omnis homo vivens. Ecce iterum: Filij hominum, ut quid diligite vanitatem & queritis mendacium? Homo omni errori, ignorantiae, deceptioni est obnoxius. Caecitate afflictus, in tenebris

gemens quae intellectum obnubilant & animum, ut nesciat cognoscere verum; & ideo necessum est, ut palpando impingat, deviet, & exeret a veritate & sapientia, lucis expert. Hoc agnoscunt quantumlibet sapientes; tu vero, Quid dicis de te ipso. Tu quis es?

6. Sexto, Quid est Deus? Quid Homo? Deus purissimus est, sanctissimus, perfectissimus imo est ipsa puritas, sanctitas, perfectio, nullam habens admixtionem impuritatis aut imperfectionis, fons & origo omnis puritatis, sanctificationis, perfectionis. Homo vero sentina est omnis impuritatis & immunditiae, tam spiritualis, quam corporalis. In peccatis natus totus, & sub peccato venundatus, de peccato in peccatum ruit, quasi de abyssu in abyssum. Omni defectu & imperfectione plenus est, nihil de se perfecte vel pure agere potens. Sicut secundum corpus, sic & secundum animum omni immunditiae est obnoxius. Hoc etiam agnoscunt Viri sancti, tu vero, Quid dicis de te ipso? Tu quis es?

7. Septimo, Quid est Deus? Quid Homo? Deus omnipotentissimus & fortissimus, beatissimus & gloriosissimus; imo Deus est ipsa potentia & fortitudo, ipsa gloria & beatitudo, fons & origo omnis potentiae & gloriae. Homo vero est omnis imbecillitatis, omnis infirmitatis imago, omnis miseriae speculum, omnis corruptionis exemplum. Unde ad quandam seipsum ignorantem dicitur: Tu dicis dives sum, & nullus ego, & nescio quia miser es & miserabilis, & pauper, & nudus. Collyrio inunge oculos tuos ut videas. Quicumque collyrio verae humilitatis vult purificare & inungere oculos cordis sui, mox videbit infirmitatem, & imbecillitatem suam; paupertatem & nuditatem, miseriam & calamitatem tam animi quam corporis. Tu quid dicis de te ipso? Tu quis es? Noli dicere, sum nobilis, sum dives, sum sapiens, sum bonus; dic potius cum Joanne: Non sum, nihil sum. Solum Deus est vere nobilis, dives, sapiens, bonus; solum ipse dicere potest Ego sum.

Ceterum S. Joannes ne solum negatione uteretur, sed etiam aliquid humiliter de se exprimeret, illis eum ad id urgentibus, dixit: Ego vox clamantis in deserto. Ego vox, quid humiliter, cum vox non sit nisi status quidam aenis levis, & cito transiens: Sed haec verba in seq. Evangelio explicabimus, cum ibidem repetantur.

E A D E M D O M I N I C A.

Ego baptizo in aqua, &c. Joanni.

Udri colligebant ex SS. Scripturis tempore Messiae fore aliquem baptismum, admirandum Medium vel per se, vel per suos; atque Eliam existimabant in primo illius adventu simul venturum cum illo Propheta altero, cujus nomen certo noniciebant

LECT. 8. tripartita Pars I. Explicat illud. Iohanni 1.

bant. Ideo videntes Joannem baptifantem & annunciantem appropinquare jam regnum Dei, inquirunt qua auctoritate id faciat, quandoquidem negat se esse Messiam, vel Eliam, vel Prophetam: Et cum multi forent a Pontifice & Republica Jerofolymitana Moderatoribus, merito interrogant qua auctoritate baptifet, quandoquidem novum ritum facrum introducere non erubesceret, sed vel Messiam, vel Prophetam alicujus, cui a Deo hoc lit commissum. Sed ad hoc jam satis respondebat Joannes, qui dixerat se Christi Praecursores per Isaiam insinuatam; dum enim dixit: *Ego vos clamantibus. Ego venio parare viam Domini*, satis indicat se tanquam praecursores auctoritate Domini sui posse baptizare, & legis mutationem ejus imperio inchoare: sed hi Judaei adhuc animales, nec Joannis verba, nec Isaiam allegatam prophetiam satis capiebant. Interim Joannes sollicitus: ut semper se humiliet. Christum vero exaltet, non tam curat suam probare auctoritatem ad baptifandum, quam testimonium perhibere de lamiae, sive de Christo; & ideo extenuat se & baptismum suum quasi non tanti momenti; extollit vero Christum & baptismum ejus, dicens: *Ego baptizo in aqua*, ita ut baptismus meus sit quaedam ablutio corporis, sed annas non abluit a peccatis: *Medius autem vestrum stetit, qui post me venit*, baptifaturus in Spiritu sancto, & annas abluturus, cujus non sum dignus, vel esse servus ad detrahendum ei calceamenta. Haec porro omnia digna sunt ponderatione & explicatione ampliori.

Primo quidem ponderandum est quod dicit de Christo, *Medius vestrum stetit*. Hoc simplicissime intelligendo significat quod Christus dignatus sit conyersari & vivere iustis alicujus plebei, in medio Judaeorum, ignotis existens & despectus, vitam communem agens, comedens & bibens ut ceteri, vestitus utens ut ceteri: cum tamen Joannes ipse in deserto ageret extratubam hominum, vestitu cilicino ex pilis camelorum urens vix comedens aut bibens, sed paululum mellis silvestris sumens cum locustis agrestibus. Hanc vero viam secutus est Christus, ut facilius sibi devinceret animos Judaeorum, nec austeritate eos deterreret. At ulterius indicari potest his verbis Christi munus, qui missus est ut medius stet, seu Mediator inter homines & Deum: ideo inter caelum & terram stetit medius in ara Crucis. Iterum, missus est, ut Mediator & medius inter populum Judaicum & Gentilem, ut utrumque faceret in fide unum, antea maxime divisum: ideo in praesepio medius est inter bovem & asinum; bos enim significat populum Judaicum jugo legis prellum, asinus populum Gentilem stolidum & contra Deum recalcitrantem. Iterum missus est, ut medius sit inter populum qui praecellit, & cum qui secuturus est, ideo venit in medio temporis Salvator priorum & posteriorum. Denique missus est, ut medius stet inter electos

& reprobos, tamquam Judex eorum; ideo in morte inter duos latrones stetit, unum secum alligans alterum reprobandum. Quod vero dicitur stetit medius, forte non tam situm corporalem indicat, quam spirituales & mysticum. Nam secundum corporalem, modo jacere reperitur, ut in stabulo & praecipio; modo sedere, ut apud fontem Samaritanam; modo prosterni, ut in horro, & saepe in montibus in oratione; modo incurvatus incedere, ut in crucis bajulatione; modo pendere in inclinato capite ut in cruce; modo in medio discipulorum stare, ut in resurrectione. At secundum spirituales & mysticum situm recte de ipso dicitur: *Stetit*, quia ad veritatem illum dimicatus venit, qui in veritate non stetit, & ideo sicut fulgur cecidit: *Videbam Satanae quasi fulgur de caelo cadentem*. At Christus nunquam cecidit, nunquam sedit, nunquam jacuit. Sedet quis per otium, cadit per peccatum, jacet per peccati consuetudinem & per diuturnum in peccato situm.

Secundo, ponderandum est quod additur: *Quem vos nescitis*. Quomodo non viderunt, nec agnoverunt, si in medio eorum stetit? Nascitur inter eos, conversatur, docet, operatur, nec inspicitur, sed despicitur: oculo carnis si eum inspicunt, oculo invide & malevolentiae despicunt. Mirum plane, si Iple tanquam Sol in medio eorum luget, doctrinae & miraculorum radios spargere incipit, ipsi avertunt faciem, & claudunt oculos, ne eum agnoscant. *Lux in tenebris lucet, & tenebrae eam non comprehendunt. Lux venit in mundum, & dilexerunt homines magis tenebras quam lucem. Ipsi sunt rebelles & inimici. Et nescierunt vias ejus, & noluerunt reverti per sentias ejus*. 2. Iple tanquam Pastor erat in medio ovium, & vocem ejus non audierunt; sed potius audierunt vocem alienorum, a Pastore & ovili, ac veris pascuis oves abstrahentium. 3. Iple erat in medio eorum ut Arbor vitae in medio Paradisi, & licet ab unoque eorum fructum ex illa capere immortalitatis, at ipsi non agnoverunt, potiusque mortem elegerunt, quam vitam. *In ipsa vita erat. Ego veni ut vitam habeant, & abundantius habeant*. 4. Iple erat in medio eorum tamquam Fons omnes invitans sitientes, & ipsi sibi exariditantes neglexerunt: *In die magno sitierat & sitabat Jesus & clamabat. Si quis sitit, veniat ad me, & bibat. Qui credit in me, sicut de ventre ejus fluit aqua viva. Merito ergo dicitur Joannes: *Medius vestrum stetit, quem vos nescitis* hoc est, scire & agnoscere non vultis. Nam & hoc postmodum conquestus est Jesus, dum clamabat in templo, dicens & docens: *Et nescitis & unde sum, stetit & a me ipso non venit, sed est verus, qui misit me, quem vos nescitis*. Atque utinam non etiam verum sit de Christianis, *Medius vestrum stetit, quem vos nescitis*. Iple etenim adhuc in medio nostri est tanquam Sol, ut nos illuminet, & multi nostrum claudunt oculos, & lumini sunt rebelles. Iple est adhuc in medio nostri ut*

Joann. 8. Luc 10.

PARS II. Explicat illud. Quem vos nescitis.

Joann. 1.

Joann. 3.

Job 24.

2.

3.

Joann. 1.

Joann. 10.

4.

Joann. 7.

Pastor.

Cur Christus medius stetit.

er. s. artika s. I. olicat d. d. jus trum tit. ma. 1.

Pastor, & quasi nescientes & eum & vocem eius, attendimus potius ad vocem Saranae, ad vocem mundi, vel carnis. Ipse est in medio nostri, in medio Ecclesiae, ut Arbor vitae, & Fons vitae, & aridi manemus, & morti appropinquamus, quia non accedimus. Ipse est in medio nostri in sacrosancto Eucharistiae Sacramento, & haereticis nolunt id scire; Catholici id scientes quasi nescientes se gerunt, dum impure accedunt, vel ut decet, non venerantur, non colunt, non amant. Ipse est in medio nostri in persona Sacerdotum, docens, patiens, sacrificans, consecrans, iustificans, & pauci hoc ut decet, agnoscere videntur, cum tamen dixerit: Qui vos audit, me audit. &c. Ipse stat in medio nostri in persona pauperum, de quibus dixit: Quod uni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis; & pauci id attendunt, ac nesciunt eum. Vide dum porro ne & ipse nobis dicat requiritis a nobis: Nescitis vos.

Pars III
Quomodo non sit dignus corrigiam solvere.
Tertio ponderandum est illud: Qui post me venturus est, ante me factus est. *cujus non sum dignus corrigiam calcamenti solvere.* Christus post Joannem venit, post ipsum conceptus, post ipsum natus; vir tamen perfectus fuit ante Joannem, quia in ipso Matris utero, in ipso conceptionis instanti, Vir fuit sapientia & ic entia perfectissimus, non minus quam in aetatis suae anno trigesimo, & ideo dixit de illo Jeremias: *Novum creavit*

Hier. 31. Dominus super terram, semina circumdabit virum. Et hoc fortitan innuere voluit Joannes, dum dicit alibi: *Ante me factus est, quia prior me erat.*

Ioan. 1. Quasi dicat: Ante me erat vir, in Matris scilicet utero, quod mihi non fuit datum. Sed & hoc manifestum est, quod prior erat divinitate, de qua dicebat Christus ipse: *Antequam Abraham fieret, ego sum;* quia ab aeterno eius persona est. Simplificissime autem intelligendo vult dicere Joannes: *Ante me factus est, id est, est mihi antepositus, sive mihi prelatas, quia dignior me, officio, gratia, praedicatione, baptismo, licet post me sit baptisatus, praedicaturus, & in populo appariturus.* Quod si vultis ut ego ingenue fatear eius dignitatem, & meam respectu eius indignitatem: *Non sum dignus corrigiam calcamentorum eius solvere.*

Ioan. 8. Quid vero est aliud, non sum dignus corrigiam calcatorum eius solvere, nisi non dignus vel inimum & minimum ei obsequium exhibere? Quod quid in vere asserere potuit Joannes, sive Christus calcamentis eius fuerit, sive non, quod aliqui disputant Doctores. Sed habuisse soleas sive sandalia certius est; quia illa concessit Apostolis, & Petrum monet Angelus: *Calceate caligas;* ubi Graeca habent: *Calceate sandalia;* adde, quod si juberet caligas calcare, calcos habuisse oportet eum, caligis. Verum disputationi hac in re vix locus esse videtur, quia in Prumensi Monasterio Ord. S. Benedicti, cuius Administrator perpetuus est Archiepiscopus Trevirensis ostenduntur Christi Domini sandalia ex certa tra-

An Christi sandalia
Calceamentum usum
Marc. 6.
Act. 12.
Sandalia Christi in Prumensi Monasterio
210.

ditione, & novissime Illustrissimo Petro Aloysio Caratae Legito Apostolico cum testimonis authenticis ibidem exhibita fuisse novimus. De quo sic scribit is qui fuit comes ejus in Imere Moguntino ad electionem Eminentissimi ac Reverendissimi Anselmi Casimiri Wambolt, Archiepiscopi & Electoris Moguntini.

Prumia Monasterium est celebre inter alia Sylvae Ardennae. Fundator ejus Carolus Magnus sacram ibi ad Christum Servatori dedicavit; & in ea sunt, hodieque summae venerationi Sandalia Domini. Ne vero thesauro tam sacro de sit fides, adhuc Summorum Pontificum, item Caroli & aliorum Caesarum extant monumenta, quae id fidem & plenissima testantur. Visuntur eadem facile, & sunt ex albo corio, sed disticta & explicata cuius aditis opere Phrygio stolis & ornamentis; quemadmodum illorum temporum suasit pietas. Optabilis tamen fuisse, in eis formam ipsam reueri, in quam adeo saepe induerant se speciosi pedes Domini, dum intererat rebus humanis, & du in terris ore caelesti enuntiabat Evangelium Pacis. Excusati has soleas venerabundi sumus; illad expectantes unice, ut pectori & cordi liceret apprimere etiam vestigium aliquod charitatis ejus. Haec ille *Iteneris Maguntini* Scriptor, pag. 6. Testatur quoque S. Bonaventura Tom. 1. opus. Roma a servati soleam S. Petri Sed haec de sandalis Christi satis, quod sensum litteralem.

Quantum autem ad altiorum sensum, quid est, *Non sum dignus corrigiam calcamentorum eius solvere?* S. Ambrosius de inilit. Virginit. 14. sic interpretatur: *Non sum dignus incarnationis mysterium Christi comprehendere angustia mentis humanae, atque inopu solvere pu vilitate sermonis ab solvere.* Huic subterfuge interpretationi S. Gregorius hom. 27. in Evang. dicens: *An arantius Dominus; quasi calcatus apparuit; Corrigiam calcamenti est ligatura mysteri: Ioannes itaque solvere corrigiam calcamenti non valet, quia investigare non sufficit incarnationis mysterium aut explicare.* Nempe verbum cum carne conjunctio, per corrigiam indicata, quae lorum est seu ligatura calcei, inexplicabilis est etiam in suis minimis & extremis mysteris quae sunt velut anisae & extremis calcei. Uterius & hunc sensum aliqui tradunt: *Non sum dignus calcamenta Christi solvere,* hoc est, Sponsam ei debitam dicere, Mos enim erat in lege, ut qui Sponsam jure propinquitatis sibi debitam alteri cederet, calcamentum solveret. Fateatur igitur se plane indignum, cui Christus Sponsam suam cedat, cum nec dignus sit Sponsi tantum esse servus. Denique S. Mattheus verba Joannis sic refert: *Non sum dignus calcamenta ejus portare.* Fortè quia Joannes utrunque dixit, se & indignum corrigiam solvere, & calcamenta ejus portare, ut explicat S. Hilarius can. 2. in Matth. Quod & mystice exponi potest de calcamento mystico Filii Dei, quod est ejus incarnatio: Caro enim calcus quidam est divinitatis, quo calcata ad nos

Deut. 25.

Matth. 3.

nos venit. Joannes autem forsitan desiderabat hæc calcæmента portare, hoc est Christi incarnationem & passionem per univèrsam orbem portare & annuntiare; sed non erat tam divinitus, & quem præcellerat orientem, debebat præcedere morientem. Ad hoc elegerat Apostolos, alios Christus, per quos verificandum erat illud de ipso; *In Adam extendam calcæmentum meum, mihi alienigena subditi sunt.* Nempe Apostoli dum eunt ad Idumæos, ad Gentiles dum procedant, illuc Christi calcæmenta deferunt, nomine ejus possessionem capientes, & ad euntes hæreditatem Christi à Patre promissam. *Postula à me, & dabo tibi gentes hæreditatem tuam; & possessionem tuam terminos terræ.* Per calcæm utique designatur possessio in facris Litteris.

Interim, concludendo dicamus: quidquid Joannes suis verbis intellexerit, certum est ejus non a liam in illis intentionem fuisse, quam se hic humiliter deiecit, Christum verò gloriose exaltare; & ita hic veram & nos humilitatem debemus ab eo didicere. *Quanto major es humilitate in omnibus & invenies gratiam coram Deo & hominibus,* inquit Sapiens. Si fueris parvus in oculis tuis, in oculis Dei magnus eris: si magnus sis in oculis tuis, parvus eris in oculis Dei. Si despicias te, magnus eris Deo, & respiciet te; si respicias te, magnus tibi, parvus eris Deo, & despiciet te. Hoc clarissimum est hic in S. Joanne; non enim ostentat se, aut jactat generis nobilitatem, Prophetæ docum, baptisandi munus non divinam legationem, non plebis concursum ad suas conciones, non in solitudine exactam vitam, non tibi aut vestis asperitatem: sed humiliter de se loquitur, humiliter que sentit, non enim sibi aut nequit se humiliat, sed verè sibi parvus est. Quid ergo in remunerationem à Deo accipit, & à Christo? Ille se humiliat, Christus illum exultat. Ille dicit se non esse Prophetam; Christus inelamat turbis, ipsum esse plusquam Prophetam. Ille se infimum proficitur; Christus summum prædicat, nec illo turrexide majorem inter natos mulicem affirmat. Ille se ad pedes Christi abiecit, Christus eum ad caput extollit. Ille se indignum dicit pedes & calcæos tangere; Christus asserit eum ad hoc electum, ut caput tangat, & Baptismi aquis perfundat. Ille dicit se non esse dignum, ut sit vel vilissimus servus tanti Regis & Sponsi, Christus eum facit primum parvum, & specialissimum amicum Sponsæ & Sponsi. O humilitas, quam preciosa es, quam accepta coram Domino! O humilitas, quam facis hominem divinorum donorum capacem. O humilitas, quam felicem facis hominem, Spiritui Sancto præparans aptum in eo locum! *Super quem requiescit spiritus meus, nisi super humilem, & quiescat, & timentem verba mea,* dicit Dominus. O humilitas, quam vilis apparet externa superficialiter: sed quam sublimis es in te & remuneratione! O humilitas, illic exaltasti Joannem, quo ascendere

Rational. Evangel.

non poterat alius: o superbia, illic deiecasti Angelum quo non posset descendere profundus: O humilitas, que ex hominibus Angelos facis, demonibus odibilibus & impossibilibus!

Apparuit quondam S. Macario Anachoretæ celebri sanctitate Satan, falcem geitans percutam, qua cum percuteret moliebatur; sed Deo protegente, omnis ejus conatus irritus reddebatur. Fremere interim non desinebat, quod tanta sibi non foret in virum sanctum potestas, quantum odium. Virtute verò celesti victus, coactus est causam tanti odii aperire, & inelamare: *O Macari, Macari, quam crudeli me bello lacessis fortu nimis, quia nullo te conatu superare valeo, ac me superare à te, in virtus licet, agnosco! Atamen quæquid facis, ego facio: si vigilas, ego nunquam dormio: si jejunas, ego nunquam comedo: si pauper vestitu indumento, ego nullam vestem gero: si castus es, ego muliere ad voluptatem non ego. Si sæculi vanitates, spes, honores spernaris, ego & illa contemno. Sed, heu, unum est in quo me superas; Cum verò vir sanctus urgeret ut ediceret, quid illud foret; tandem virtute ex alto coactus est respondere & dicere: Profunda est humilitas tua, quam mihi impossibile est imitari. Hæc dicit Satan, & mox confusus abscellit.*

Humilitas Dæmoni odibilis Exemplum.

In vita S. Macarii.

EADEM DOMINICA.

LECT. 9.

De differentia baptismi Joannis & Christi.

Cum Baptismi doctrina, tamquam maximè necessaria, sæpe à Pastoribus plebi sit repetenda. Hic occasionem sument ex verbis Joannis inter se & Christum, inter suum & Christi baptismum, differentiam insinuantis: *Ego baptizo in aqua, ille baptisabit in Spiritu S.* Declarari igitur hic poterit ampliè magnificentia baptismi Christi supra baptismum Joannis ex multiplici capite, ex his quæ à nobis tractanda sunt in Candelabr. Mystico Tract. 2. per varias Lect. Primo, ex parte materie, 2. ex parte formæ, 3. ex parte effectus, 4. ex parte præcepti, 5. ex parte ministri, 6. ex parte suscipientium.

Breviter hic de his singulis aliqua insinuabimus, & in unam Lectiõnem, redigemus. Concionatores vel Pastores, qui tempore sacro Adventus fulius hæc tractare voluerint, ad Tractatum citatum remittimus; ex quo multas utiles formare poterunt Conciones dicto tempore opportunas, nec ab Evangelio tunc recitari solito alienas.

Baptismus itaque Joannis fuit solum præparatio quadam & introductio ad Baptismum Christi, sicut & lex Moysis fuit præparatio & introductio ad legem novam à Christo dandam. Hinc eorum est multipliciter, imò omnibus modis à Christi Baptismo differre.

Primo quidem, si materiam spectemus, licet in hoc uterque conveniat, quod in aqua fiat; tamen hæc & in hoc differunt, quod Joannis baptismus in materia aqua

Baptism. Joannis præparatio fuit ad baptismum Christi.

1. Differentia ex materia ex aqua

Psal. 59.

Psal. 2.

Ecc. 3. Dico humilitatem & loquere.

Lam. Humilitas.

Isaia 68. c.

ut. 25.

ast. 3.